Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 26 januari 2017 *

”Överklagande — Konkurrensbegränsande samverkan — De belgiska, tyska, franska, italienska, nederländska och österrikiska marknaderna för badrumsutrustning — Samordning av försäljningspriser och utbyte av känsliga affärsuppgifter — Programmet för förmånlig behandling — Förordning (EG) nr 1/2003 — Artikel 23.2 — Tak på 10 procent av omsättningen — Utövande av obegränsad behörighet”

I mål C-619/13 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 25 november 2013,

Mamoli Robinetteria SpA, Milano (Italien), företrätt av F. Capelli och M. Valcada, avvocati,

sökande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av L. Malferrari och F. Ronkes Agerbeek, i egenskap av ombud, biträdda av F. Ruggeri Laderchi, avvocato, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av domstolens vice ordförande, tillika tillförordnad domare på första avdelningen, A. Tizzano samt domarna M. Berger, E. Levits, S. Rodin (referent) och F. Biltgen,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 10 september 2015,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* * Rättegångsspråk: italienska.

Dom

1 Mamoli Robinetteria SpA har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som Europeiska unionens tribunal meddelade den 16 september 2013 i målet Mamoli Robinetteria/kommissionen (T-376/10, EU:T:2013:442, nedan kallad den överklagande domen), genom vilken tribunalen ogillade klagandens talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2010) 4185 slutlig av den 23 juni 2010 i ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39092 – badrumsutrustning) (nedan kallat det omtvistade beslutet), till den del det avser klaganden, och, i andra hand, upphävande eller nedsättning av de böter som klaganden påförts genom detta beslut.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning nr (EG) nr 1/2003

2 I artikel 23.2 och 23.3 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101 FEUF] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1) föreskrivs följande:

”2. Kommissionen får genom beslut ålägga företag och företagssammanslutningar böter, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) överträder artikel [101 FEUF] eller artikel [102 FEUF] …

…

För varje företag och företagssammanslutning som deltagit i överträdelsen får böterna inte överstiga 10 % av föregående räkenskapsårs sammanlagda omsättning.

…

3. När bötesbeloppet fastställs, skall hänsyn tas både till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.”

2006 års riktlinjer

3 I punkt 2 i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade 2006 års riktlinjer) anges att kommissionen, när den fastställer böterna ”ska beakta överträdelsens allvar och varaktighet” och att ”[b]öterna … inte [får] överskrida de gränser som anges i artikel 23.2 andra och tredje stycket i förordning nr 1/2003”.

4 I punkterna 23, 25, 28, 29 och 37 i 2006 års riktlinjer anges följande:

”23. Horisontella avtal … om fastställande av priser … som i allmänhet är hemliga, hör till de mest allvarliga konkurrensbegränsningarna. EU:s konkurrenspolitik innebär att sådana överträdelser bestraffas hårt. I regel kommer därför den andel av försäljningsvärdet som skall beaktas vid sådana överträdelser att bestämmas i den övre delen av skalan.

…

25. Dessutom skall kommissionen, oavsett varaktigheten av företagets överträdelse, höja grundbeloppet med ett belopp på mellan 15 och 25 % av försäljningsvärdet (se definitionen i avsnitt A ovan) för att avskräcka företagen från att över huvud taget delta i horisontella avtal om fastställande av priser …

…

28. Grundbeloppet kan höjas om kommissionen konstaterar att det finns försvårande omständigheter, till exempel följande:

…

29. Grundbeloppet kan sänkas om kommissionen konstaterar att det finns förmildrande omständigheter, till exempel följande:

…

37. I riktlinjerna för beräkning av böter beskrivs en allmän metod för att fastställa böter, men kommissionen har rätt att avvika från denna metod eller från de gränser som fastställs i punkt 21 om omständigheterna i ett enskilt ärende kräver det eller om det krävs för att uppnå en tillräcklig avskräckande effekt.”

Bakgrund till tvisten och det omtvistade beslutet

5 Bakgrunden till tvisten återges i punkterna 1–21 i den överklagade domen och kan sammanfattas enligt följande.

6 Klaganden är ett italienskt företag som enbart tillverkar kranar och tillbehör.

7 Den 15 juli 2004 upplyste Masco Corp. och dess dotterbolag, däribland Hansgrohe AG, som tillverkar kranar och tillbehör, och Hüppe GmbH, som tillverkar duschväggar, kommissionen om ett konkurrensbegränsande samarbete inom sektorn för badrumsutrustning och ansökte i samband därmed om immunitet mot böter enligt kommissionens meddelande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 45, 2002, s. 3) (nedan kallat 2002 års meddelande om samarbete) eller, för det fall immunitet inte kunde beviljas, nedsättning av bötesbeloppen.

8 Den 9 och den 10 november 2004 genomförde kommissionen oanmälda inspektioner hos flera bolag och nationella branschorganisationer verksamma inom sektorn för badrumsutrustning. Efter att mellan den 15 november 2005 och den 16 maj 2006 ha begärt att bolagen och organisationerna i fråga, inklusive klaganden, skulle inkomma med upplysningar, antog kommissionen, den 26 mars 2007, ett meddelande om invändningar. Sistnämnda meddelande delgavs klaganden.

9 Den 20 januari 2006 ansökte klaganden om immunitet mot böter och i andra hand nedsättning av bötesbeloppet.

10 Kommissionen antog det omtvistade beslutet den 23 juni 2010, efter det att ett muntligt hörande hade hållits, mellan den 12 och den 14 november 2007, en skrivelse med en redogörelse för de faktiska omständigheterna hade, den 9 juli 2009, skickats till vissa bolag men inte till klaganden, och uppmaningar om att inkomma med ytterligare upplysningar hade skickats till bolagen – och då även till klaganden – mellan den 19 juni 2009 och den 8 mars 2010.

11 Genom detta beslut fastställde kommissionen en överträdelse av artikel 101.1 FEUF och artikel 53 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994. s. 3) inom sektorn för badrumsutrustning. Enligt kommissionen hade 17 företag deltagit i denna överträdelse under olika perioder från den 16 oktober 1992 till den 9 november 2004, vilken bestått i ett antal konkurrensbegränsande överenskommelser eller samordnade förfaranden i Belgien, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna och Österrike.

12 Kommissionen angav i det angripna beslutet att överträdelsen bestod i att nämnda tillverkare av badrumsutrustning hade samordnat årliga prisökningar och andra faktorer vid prissättningen under regelbundet återkommande möten i nationella branschorganisationer. Vidare hade priser fastställts och samordnats i samband med särskilda händelser, såsom ökade råvarukostnader, införandet av euron och inrättandet av vägtullar, och slutligen hade känsliga affärsuppgifter utbytts. Kommissionen konstaterade dessutom att fastställandet av priser inom sektorn för badrumsutrustning följde en årlig cykel. Tillverkarna fastställde prislistor som i regel var giltiga i ett år och lades till grund för handelsavtal med grossister.

13 De produkter som berördes av överträdelsen utgjordes av badrumsutrustning inom någon av följande produktgrupper: kranar och tillbehör, duschväggar med tillbehör samt sanitetsporslin (nedan kallade de tre produktgrupperna).

14 Beträffande den konkurrensbegränsande samverkan i Italien genomfördes denna i två informella grupper. Den första gruppen, kallad ”Euroitalia”, bestod i företag som sammanträdde två till tre gånger om året under perioden juli 1992–oktober 2004. I denna grupp, som bildades när de tyska tillverkarna hade tagit sig in på den italienska marknaden, utbyttes uppgifter inte bara om kranar och tillbehör utan även om sanitetsporslin. Klaganden ingick inte i den andra informella gruppen av företag, kallad ”Michelangelo”. Företagen höll flera möten från slutet av år 1995 till början av år 1996 och därefter den 25 juli 2003. Diskussionerna under dessa möten omfattade ett stort antal sanitetsprodukter, i synnerhet kranar och tillbehör samt sanitetsporslin.

15 Vad gäller klagandens delaktighet i den konkurrensbegränsande samverkan konstaterade kommissionen i det omtvistade beslutet att klaganden hade deltagit i de rättsstridiga diskussioner som förts i Euroitalia under perioden 18 oktober 2000–9 november 2004.

16 Kommissionen fastställde således, i artikel 1.5 punkt 15 i det omtvistade beslutet, att klaganden hade åsidosatt artikel 101 FEUF genom att delta i ett fortlöpande avtal eller samordnade förfaranden i Italien under perioden 18 oktober 2000–9 november 2004.

17 Enligt artikel 2.14 i det omtvistade beslutet påförde kommissionen klaganden böter på 1 041 531 euro.

18 Kommissionen fastställde bötesbeloppet med stöd av 2006 års riktlinjer.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

19 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 7 september 2010, väckte klaganden talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet under åberopande av fem grunder. Under den första grunden gjordes gällande att klaganden inte hade delgetts skrivelsen med redogörelse för de faktiska omständigheterna och att vissa av de handlingar som omnämns i det omtvistade beslutet angående klagandens delaktighet i de konkurrensbegränsande förfarandena i fråga inte fanns att tillgå. Under den andra grunden hävdades att 2002 års meddelande om samarbete var rättsstridigt. Under den tredje grunden gjordes gällande att fel hade begåtts i samband med fastställandet av att klaganden hade deltagit i ett samordnat förfarande på den italienska marknaden för kranar och tillbehör. Under den fjärde grunden gjordes gällande att fel hade begåtts i samband med fastställandet av den påföljd som klaganden skulle påföras och storleken på bötesbeloppet. Under den femte grunden gjordes gällande att den nedsättning klaganden beviljats med hänsyn till företagets ekonomiska situation grundades på en felaktig bedömning.

20 I andra hand yrkande klaganden att böterna skulle upphävas eller sättas ned.

21 Genom den överklagade domen ogillade tribunalen talan i dess helhet.

Parternas yrkanden

22 Klaganden har yrkat att domstolen ska,

— i första hand, upphäva den överklagade domen,

— ogiltigförklara artiklarna 1 och 2 i det omtvistade beslutet i den del de avser klaganden,

— i andra hand, sätta ned bötesbeloppet till motsvarande 0,3 procent av företagets omsättning för år 2003 eller, i vart fall, fastställa ett lägre belopp än det påförda, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

23 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

24 Klaganden har till stöd för överklagandet anfört sju grunder, däribland de fem grunder som anfördes i första instans.

25 Klaganden har under sin första grund kritiserat tribunalen för att dels kvalificera ett argument som en ny grund, dels grunda sig på en faktisk omständighet som inte förelåg. Under den andra grunden kritiseras de skäl som tribunalen angett gällande det faktum att klaganden inte hade delgetts skrivelsen med redogörelsen för de faktiska omständigheterna. Under den tredje grunden kritiseras tribunalen för att ha lämnat klagandens invändning om rättsstridighet med avseende på 2002 års riktlinjer om samarbete utan avseende. Under den fjärde grunden kritiseras de skäl i den överklagade domen som avser det som är utmärkande för den italienska marknaden för kranar och tillbehör samt relevansen av den bevisning som kommissionen grundat sig på i fråga om företagets delaktighet i överträdelsen på denna marknad. Under den femte grunden kritiseras den överklagade domen för att inte beakta de fel som kommissionen gjorde vid fastställandet av det bötesbelopp som klaganden påförts. Under den sjätte grunden kritiseras tribunalen för att ha konstaterat att kommissionen hade satt ned företagets böter i tillräcklig omfattning. Under den sjunde grunden har klaganden gjort gällande att tribunalen felaktigt slog fast att klagandens ansökningar om att tribunalen skulle vidta åtgärder för processledning var irrelevanta.

Den första grunden, angående den felaktiga kvalificeringen av ett argument såsom en ny grund och felaktig bedömning av en faktisk omständighet

Parternas argument

26 Klaganden har, genom den första grundens första del, kritiserat tribunalen för att i punkt 30 i den överklagade domen felaktigt ha kvalificerat klagandens argument, avseende kommissionens oriktiga konstaterande att klaganden hade deltagit i en överträdelse i sektorn för badrumsutrustning trots att företaget inte tillverkade sanitetsporslin, som en ny grund och därför avvisat den.

27 Detta argument utgör, bland annat, utgångspunkten för den fjärde grunden i första instans avseende kriterierna för fastställande av det bötesbelopp som klaganden påförts. Det är i det avseendet ostridigt att klaganden enbart tillverkar kranar och tillbehör, såsom tribunalens själv konstaterade i punkt 4 i

den överklagade domen och klaganden upprepade gånger påpekade i sin ansökan i första instans. Genom att kvalificera argumentet i fråga som en ny grund, utan att kommissionen hade gjort gällande ett sådant rättegångshinder, dömde tribunalen utöver vad som hade yrkats (*ultra pepita*).

28 Genom det första grundens andra del kritiseras tribunalen för att, i punkt 9 i den överklagade domen, ha grundat sig på konstaterandet att klaganden hade begärt att programmet för förmånlig behandling skulle tillämpas trots att klaganden aldrig hade inkommit med någon sådan begäran.

29 Kommissionen har gjort gällande att det är uppenbart att den första grunden ska avvisas och att överklagandet, i vilket fall som helst, inte kan bifallas på denna grund.

Domstolens bedömning

30 Vad beträffar den felaktiga kvalificering som tribunalen kritiseras för påpekar domstolen att det följer av artikel 48.2 i tribunalens rättegångsregler, i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för den överklagade domen (nedan kallade tribunalens rättegångsregler), att nya grunder inte får åberopas under rättegången, såvida de inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under förfarandet.

31 Vidare följer det av fast rättspraxis att, enligt artikel 44.1 c i tribunalens rättegångsregler är föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna sådana väsentliga uppgifter som ska anges i en ansökan genom vilken talan väcks (dom av den 3 april 2014, Frankrike/kommissionen, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 38). Yrkandena i ansökan ska vara tydligt utformade för att förhindra att tribunalen dömer utöver vad som har yrkats (*ultra petita*) och att en anmärkning inte blir prövad (se, analogt, dom av den 12 februari 2009, kommissionen/Polen, C-475/07, ej publicerad, EU:C:2009:86, punkt 43).

32 Mamoli Robinetteria anförde inte, i sin ansökan i första instans, argumentet att kommissionen, i artikel 1.5 punkt 15 i den överklagade domen, felaktigt fastställt att klaganden hade deltagit i en överträdelse inom sektorn för badrumsutrustning trots att företaget inte ens tillverkade sanitetsporslin.

33 Klaganden gjorde inte heller gällande någon rättslig eller faktisk omständighet som skulle ha uppkommit under förfarandet och som skulle kunna motivera dröjsmålet med att anföra argumentet. Argumentet kan slutligen inte förstås som en utvidgning av en i ansökan redan åberopad grund.

34 Tribunalen gjorde en riktig bedömning när den, i punkt 30 i den överklagade domen, slog fast att det argument som klaganden anförde under förfarandet, efter det att ansökan genom vilken talan väcktes hade getts in, utgjorde en ny grund som därmed skulle avvisas.

35 Eftersom, med hänsyn till de syften som angetts ovan i punkt 31, förutsättningarna för sakprövning avseende föremålet för talan och den kortfattade framställningen av grunderna vid tribunalen, samt det med detta sammanhängande förbudet, enligt artikel 48.2 i tribunalens rättegångsregler, att framställa nya grunder under rättegången, utgör tvingande rätt, kan tribunalen inte heller kritiseras för att på eget initiativ ha prövat huruvida det förelåg rättegångshinder på grund av åsidosättande av dessa bestämmelser.

36 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den första grundens första del.

37 Beträffande den första grundens andra del påpekas att tribunalen inte tillmätte det påstått felaktiga konstaterandet att klaganden hade ansökt om förmånlig behandling, i punkt 9 i den överklagade domen, under redogörelsen för bakgrunden till tvisten, någon faktisk eller rättslig betydelse.

38 Denna grund ska således avvisas såsom verkningslös (se, analogt, dom av den 2 oktober 2003, Thyssen Stahl/kommissionen, C-194/99 P, EU:C:2003:527, punkterna 46 och 47)

39 Den första grunden ska således avvisas såsom i vissa delar verkningslös och överklagandet kan, såvitt avser övriga delar, inte vinna bifall.

Den andra grunden, angående underlåtenheten att delge klaganden skrivelsen med redogörelsen för de faktiska omständigheterna

Parternas argument

40 Klaganden har genom sin andra grund kritiserat tribunalen för att inte godta grunden avseende kommissionens underlåtenhet att, till skillnad från alla andra företag som deltagit i överträdelsen, delge klaganden en redogörelse för de faktiska omständigheterna, genom att förklara den i vissa delar verkningslös och fastställa att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg övriga delar. En sådan underlåtenhet utgör ett åsidosättande av rätten till försvar. I motsats till vad tribunalen anförde i punkt 38 i den överklagade domen, i vilken argumenten avseende denna underlåtenhet avfärdades som verkningslösa, är det obestridligen så att kännedom om faktiska omständigheter alltid är till nytta vid utvecklandet av en försvarsstrategi.

41 Enligt kommissionen är det uppenbart att denna grund inte kan tas upp till sakprövning och att överklagandet, i vilket fall som helst, inte kan vinna bifall på denna grund.

Domstolens bedömning

42 Domstolen erinrar om att det framgår av artikel 256.1 FEUF, artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol och av artikel 168.1 d i domstolens rättegångsregler att det i ett överklagande klart ska anges på vilka punkter den överklagade domen ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande. I annat fall ska överklagandet eller grunden i fråga avvisas (dom av den 21 januari 2016, Galp Energía Españam.fl./kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 43 och där angiven rättspraxis).

43 Det ska även understrykas att ett överklagande som endast upprepar eller ordagrant återger grunder och argument som redan har anförts vid tribunalen, inbegripet sådana som avser omständigheter som tribunalen uttryckligen har underkänt, ska avvisas, utan argument som specifikt är avsedda att identifiera den felaktiga rättstillämpning som gjorts i tribunalens dom. Ett sådant överklagande utgör nämligen endast en begäran om omprövning av den ansökan som ingetts till tribunalen, vilket faller utanför domstolens behörighet i ett överklagande (dom av den 7 januari 2004, Aalborg Portland m.fl./kommissionen, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 51 och där angiven rättspraxis, och dom av den 30 maj 2013, Quinn Barlo m.fl./kommissionen, C-70/12 P, ej publicerad, EU:C:2013:351, punkt 26).

44 Domstolen konstaterar att klaganden dels endast exakt har återgivit den anmärkning som åberopats i tribunalen, avseende underlåtenheten att delge skrivelsen med redogörelsen för de faktiska omständigheterna, dels gett uttryck för allmänna synpunkter utan hänvisning till det specifika fallet och utan att exakt ange den felaktiga rättstillämpning som tribunalen påstås ha gjort i den överklagade domen.

45 Den andra grunden ska följaktligen avvisas.

Den tredje grunden, angående rättsstridigheten av 2002 års meddelande om samarbete

Parternas argument

46 Klaganden har under sin tredje grund till att börja med kritiserat tribunalen för att ha underkänt invändningen om att 2002 års meddelande om samarbete var rättsstridig, eftersom ett program för förmånlig behandling, såsom det som avses i detta meddelande, med nödvändighet borde ha införts och reglerats av en rättsakt utfärdad av Europeiska unionens lagstiftare med behörighet på konkurrensområdet, och som är omedelbart tillämplig och har direkt effekt.

47 Därefter har klaganden gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den i punkterna 55 och 56 i den överklagade domen slog fast att kommissionens behörighet att anta och reglera ett program för förmånlig behandling följer av bestämmelserna i artikel 15.2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av [artikel 101 FEUF] och [artikel 102 FEUF] (EGT 1962, 13, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8), nu artikel 23.2 i förordning nr 1/2003. Det finns ingen direkt tillämplig bestämmelse, antagen av unionslagstiftaren som är behörig på konkurrensområdet, som ger kommissionen behörighet att underlåta att vidta åtgärder mot ett företag som brutit mot konkurrensreglerna enbart av det skälet att företaget i fråga har erkänt sig skyldigt till denna överträdelse. Det framgår tvärtom av artiklarna 101 FEUF och 103 FEUF att en sådan överträdelse av unionens konkurrensregler ska resultera i en påföljd.

48 Klaganden har slutligen kritiserat tribunalen för att, i punkt 57 i den överklagade domen, slå fast att kommissionens antagande av meddelandet om samarbete inte innebar ett åsidosättande av principen om maktdelning och för att avfärda argumentet att program för förmånlig behandling hade antagits med stöd av lagstiftningsakter i unionens medlemsstater.

49 Kommissionen anser att det är uppenbart att denna grund ska avvisas och att överklagandet, i vilket fall som helst, inte kan vinna bifall på denna grund.

Domstolens bedömning

50 Vad för det första gäller grunden enligt vilken kommissionen saknar behörighet att anta ett program för förmånlig behandling, ska det understrykas att klaganden inte har preciserat vari den felaktiga rättstillämpningen i den överklagade domen består. Detta argument ska därför avvisas enligt rättspraxis ovan i punkt 42.

51 Därefter, vad avser anmärkningen mot punkterna 55 och 56 i den överklagade domen, där tribunalen felaktigt slog fast att kommissionen var behörig att anta 2002 års meddelande om samarbete mot bakgrund av artikel 15.2 i förordning nr 17, nu artikel 23.2 i förordning nr 1/2003, påpekas för det första att domstolen vid upprepade tillfällen har slagit fast att kommissionen är behörig att anta förhållningsregler liknande dem i 2002 års meddelande, genom vilka institutionen själv begränsar det utrymme för skönsmässig bedömning som den har enligt nämnda bestämmelser (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkterna 209, 211, 213 och 250, och dom av den 18 juli 2013, Schindler Holding m.fl./kommissionen, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkterna 58 och 67–69).

52 För det andra framgår det av domstolens praxis att artikel 101 FEUF inte hindrar att kommissionen, vid utövandet av sin behörighet på konkurrensområdet, kan konstatera att det har skett en överträdelse av denna artikel utan att påföra böter, även om en sådan behandling naturligtvis endast kan beviljas i klara undantagsfall, såsom när ett företags samarbete har varit avgörande för avslöjandet och ett effektivt beivrande av kartellen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 juni 2013, Schenker & Co. m.fl., C-681/11, EU:C:2013:404, punkterna 48 och 49).

53 För det tredje framgår det av fast rättspraxis att program för förmånlig behandling utgör ett användbart verktyg för att effektivt kunna avslöja och sätta stopp för överträdelser av konkurrensreglerna och gagnar således syftet att artiklarna 101 FEUF och 102 FEUF tillämpas på ett verkningsfullt sätt (se, bland annat, dom av den 14 juni 2011, Pfleiderer, C-360/09, EU:C:2011:389, punkt 25, och dom av den 6 juni 2013, Donau Chemie m.fl, C-536/11, EU:C:2013:366, punkt 42).

54 Härav följer att tribunalen inte gjorde en felaktig rättstillämpning när den i punkterna 55 och 56 i den överklagade domen slog fast att det följer av artikel 15.2 i förordning nr 17 att kommissionen var behörig att anta 2002 års meddelande om samarbete.

55 Slutligen ska kritiken mot punkt 57 i den överklagade domen, att kommissionen åsidosatte principen om maktfördelning när den antog 2002 års meddelande om samarbete, i den mån den förutsätter att kommissionen saknade rättslig grund för att anta detta meddelande, avvisas av de skäl som anförts ovan i punkterna 51–54.

56 Den tredje grunden ska således avvisas i vissa delar och överklagandet kan, såvitt avser övriga delar, inte vinna bifall.

Den fjärde grunden, angående att klaganden felaktigt hade tillskrivits deltagande i en kartell i strid med artikel 101 FEUF och artikel 2 i förordning nr 1/2003

Parternas argument

57 Klaganden har under den fjärde grunden gjort gällande att tribunalen gjorde fel när den avfärdade dess argument avseende vad som är utmärkande för den italienska marknaden på området för kranar och tillbehör samt avseende relevansen av den bevisning som kommissionen beaktade och att den därför inte korrigerade de fel kommissionen begått i samband med fastställandet av att klaganden i strid med artikel 101 FEUF och artikel 2 i förordning nr 1/2003 hade deltagit i kartellen i fråga.

58 Vad för det första avser det som är utmärkande för den italienska marknaden för kranar och tillbehör fastställde tribunalen, i punkterna 61–133 i den överklagade domen, bland annat att denna marknads struktur saknade betydelse för lösningen av tvisten och att klagandens delaktighet i överträdelsen enbart skulle ha framgått av att klaganden deltagit i Euroitalias möten, trots att det framgick att det på grund av denna struktur, bestående i en stor mängd tillverkare och grossister, var omöjligt att etablera en kartell i Italien. Tribunalens prövning av detta argument, i punkterna 65–72 i den överklagade domen, var dessutom endast översiktlig, och besvarades endast med en rad allmänna kommentarer vilket innebär att domen är bristfälligt motiverad.

59 Klaganden har för det andra, avseende relevansen av bevisen för klagandens delaktighet i den överträdelse som enligt kommissionen har begåtts på den italienska marknaden för kranar och tillbehör, anfört följande. Endera underlät tribunalen att pröva klagandens argument avseende bland annat den särskilda roll som American Standard Inc. haft på den italienska marknaden och klagandens delaktighet i olika möten, eller så avfärdade tribunalen dem felaktigt som antingen ogrundade eller, som i punkt 132 i den överklagade domen, verkningslösa. Tribunalen gjorde i synnerhet fel när den slog fast att klagandens företrädare Costalgi hade närvarat under mötet den 1 februari 2001, trots bevis på att han inte hade deltagit i detta möte. Tribunalen avfärdade också felaktigt, i punkt 106 i den överklagade domen, argumentet att den bevisning som erhållits under mötena i Euroitalia inte var tillförlitlig, genom att fastställa att det framgick av Grohe Beteiligungs GmbH:s maskinskrivna anteckningar att RAF Rubinetteria SpA hade för avsikt att genomföra en prishöjning på 3 procent.

60 Kommissionen har gjort gällande att den fjärde grunden, som i själva verket syftar till att uppnå en förnyad prövning av faktiska omständigheter, ska avvisas och att överklagandet i vilket fall som helst inte kan vinna bifall på denna grund.

Domstolens bedömning

61 Domstolen konstaterar att, genom den fjärde grundens två delar, upprepar klaganden i princip den tredje grunden för talan i första instans, avseende det som är utmärkande för den italienska marknaden för kranar och tillbehör samt relevansen av bevisen för klagandens delaktighet i den av kommissionen konstaterade överträdelsen på denna marknad.

62 Genom den fjärde grunden har klaganden således sökt få till stånd en omprövning av den ansökan som ingavs till tribunalen, vilket, såsom påpekats ovan i punkt 43, ligger utanför domstolens behörighet.

63 Klaganden har, särskilt genom den andra delen av denna grund, under vilken tribunalens bedömning av klagandens delaktighet i överträdelsen på den italienska marknaden för kranar och tillbehör kritiseras, sökt få till stånd en ny prövning av faktiska omständigheter och bevisning, som, utom när det rör sig om en missuppfattning som inte har tagits upp, inte är underställd domstolens kontroll (se bland annat dom av den 20 januari 2016, Toshiba Corporation/Commission, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 40, och dom av den 16 juni 2016, Evonik Degussa och AlzChem/kommissionen, C-155/14 P, EU:C:2016:446, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

64 Den fjärde grunden ska således avvisas till den del som tribunalen i punkterna 61–133 i den överklagade domen kritiseras för att ha avfärdat argument som klaganden anfört avseende vad som är utmärkande för den italienska marknaden för kranar och tillbehör och avseende relevansen av den bevisning som kommissionen grundat sig på vad gäller klagandens delaktighet i överträdelsen på denna marknad.

65 Vad däremot avser kritiken mot att tribunalens bedömning varit ofullständig och otillräcklig och därmed utgör bristande motivering påpekas att frågan huruvida en dom från tribunalen är tillräckligt motiverad utgör en rättsfråga som i sig kan åberopas i ett mål om överklagande (se, bland annat, dom av den 14 oktober 2010, Deutsche Telekom/kommissionen, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punkt 123).

66 Det bör i det avseendet nämnas att det följer av fast rättspraxis att motiveringsskyldigheten emellertid inte innebär någon skyldighet för tribunalen att lämna en uttömmande redogörelse för vart och ett av de resonemang som parterna i tvisten fört. Motiveringen kan således vara underförstådd under förutsättning att den ger de berörda personerna möjlighet att få reda på skälen till varför tribunalen inte ansåg att det fanns fog för deras argument, och att den behöriga domstolen kan få tillräckligt underlag för att utöva sin kontroll (se, för ett liknande resonemang, bland annat, dom av den 2 april 2009, Bouygues och Bouygues Télécom/kommissionen, C-431/07 P, EU:C:2009:223, punkt 42, och dom av den 22 maj 2014, Armando Álvarez/kommissionen, C-36/12 P, EU:C:2014:349, punkt 31).

67 I förevarande fall, vad för det första avser argumentet i första instans avseende vad som är utmärkande för den italienska marknaden för kranar och tillbehör, påpekar domstolen att tribunalen, efter att i punkterna 64–71 i den överklagade domen ha erinrat om vad som utgör en överträdelse av artikel 101.1 FEUF och domstolens praxis på området, i punkt 72 i domen, konstaterade att kommissionen hade gjort en korrekt bedömning av att klaganden hade deltagit i ett utbyte av uppgifter om framtida prishöjningar, som hade ett konkurrensbegränsande syfte och ett konkurrensbegränsande resultat och att detta således innebar ett åsidosättande av denna bestämmelse.

68 Tribunalen gjorde därför en korrekt bedömning när den, i punkt 74 i den överklagade domen, utan att i sak pröva de argument som klaganden anfört angående den specifika struktur som den italienska marknaden för kranar och tillbehör präglades av, avfärdade nämnda argument som verkningslösa. Dessa argument påverkande nämligen inte slutsatsen att det aktuella utbytet av uppgifter hade såväl ett konkurrensbegränsande syfte som resultat.

69 Vad för det andra gäller tribunalens överväganden i fråga om huruvida den bevisning som kommissionen beaktat var trovärdig och relevant med avseende på klagandens delaktighet i överträdelsen på nämnda marknad, framgår det av punkterna 76–126 i den överklagade domen att tribunalen noga och detaljerat prövade de olika argument som klaganden anfört i det avseendet, bland annat med avseende på klagandens delaktighet i Euroitalias olika möten. Enligt den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 66 kan tribunalen inte kritiseras för att ha underlåtit att uttryckligen uttala sig om varje enskild faktisk omständighet eller bevis som klaganden anfört.

70 Härav följer att överklagandet inte kan vinna bifall på den grunden att motiveringsskyldigheten har åsidosatts.

71 Den fjärde grunden ska således avvisas i vissa delar och överklagandet kan, såvitt avser övriga delar, inte vinna bifall.

Den femte grunden, avseende fel begångna vid fastställandet av böterna

Parternas argument

72 Under den femte grunden har klaganden kritiserat tribunalen för fel begångna i samband med bedömningen av hur kommissionen fastställde de böter som påförts genom det omtvistade beslutet.

73 Klaganden har kritiserat tribunalen för att i punkterna 137 och 158 i den överklagade domen, efter en knapphändig prövning av klagandens argument, avvisa grunden under vilken det gjorts gällande att de påförda böterna, vilka motsvarade det i artikel 23.2 andra stycket i 2006 års riktlinjer fastställda taket på 10 procent av omsättningen, var diskriminerande.

74 Vidare har klaganden kritiserat den ålagda påföljden med stöd av samma argument som anfördes i första instans, men avseende på vilka tribunalen påstås ha brustit i sin prövning.

75 Klaganden har i det avseendet gjort gällande, för det första, att tillämpningen av 2002 års meddelande om samarbete innebar, genom att bevisbördan vändes, ett åsidosättande av artikel 2 i förordning nr 1/2003. Tillämpningen av detta meddelande innebar, för det andra, ett åsidosättande av rätten till en rättvis rättegång i artiklarna 6 och 7 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. För det tredje kritiseras tribunalen för att, i punkt 155 i den överklagade domen, endast ha påpekat att en påföljd är rättsenlig när en enskild kan utläsa vilka handlingar och underlåtenheter som leder till ansvar, utan att ta ställning till den grund som åberopats i första instans, att de bestämmelser om fastställande av påföljd som gäller på konkurrensområdet inte är förenliga med Europakonventionen, i synnerhet dess artikel 7, enligt vilken det krävs att överträdelser och bestraffningen av dessa ska vara tydligt definierade. För det fjärde har klaganden kritiserat tribunalen för konstaterandet i punkt 169 i den överklagade domen, att klaganden inte hade gjort gällande att kommissionen skulle ha gjort en felaktig bedömning av omständigheterna annat än vid fastställandet av koefficienten för ”tilläggsbeloppet” till 15 procent och inte vid fastställandet av koefficienten för ”överträdelsens allvar” till samma procentsats. För det femte har klaganden gjort gällande att de kriterier i 2006 års riktlinjer som kommissionen beaktat vid fastställandet av varje enskilt påföljdsbelopp är rättsstridiga, då tillämpningen av det tak som föreskrivs i artikel 23.2 i förordning

nr 1/2003 leder till att det påförda bötesbeloppet systematiskt uppgår till 10 procent av omsättningen. Tribunalen underlät dock att helt och hållet pröva denna invändning om rättsstridighet och påpekade endast i punkt 158 i den överklagade domen att klaganden inte hade ådömts en påföljd motsvarande 10 procent av omsättningen. För det sjätte fastställde kommissionen, och därefter tribunalen, koefficienterna för ”överträdelsens allvar” och ”tilläggsbeloppet” utifrån, såsom framgår av punkterna 165 och 166 i den överklagade domen, de felaktiga premisserna att klaganden skulle ha deltagit i en enda överträdelse i sex medlemsstater avseende samtliga de produktkategorier som undersökningen avsåg, med en marknadsandel på ungefär 54,3 procent i var och en av dessa stater, och med användande av konkurrensbegränsande förfaranden som i allmänhet genomförts. För det sjunde ledde inte tribunalens slutsats, i punkterna 192-195 i den överklagade domen, att kommissionen beslut var behäftat med en felaktig bedöming, till några som helst konsekvenser. Tribunalen åsidosatte därmed proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling.

76 Kommissionen har gjort gällande såväl att den femte grunden ska avvisas som att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser denna grund. Kommissionen har emellertid, i motsats till tribunalens konstaterande i punkt 171 i den överklagade domen, understrukit att överträdelsens allvar inte nödvändigtvis är avhängigt av huruvida den konkurrensbegränsande samverkan omfattar två eller tre produktkategorier eller berör en enda eller sex medlemsstater. Kommissionen har sålunda, såsom bekräftats under förhandlingen, i princip anmodat domstolen – samtidigt som den anser att tribunalen med rätta avvisade klagandens argument avseende åsidosättande av principen om likabehandling och proportionalitetsprincipen – att byta ut domskälen såvitt angår denna del av tribunalens resonemang.

Domstolens bedömning

77 Det ska inledningsvis påpekas, såsom framgår av den fasta rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkterna 42 och 43, att en grund ska avvisas om den inte är så klar och precis att domstolen kan företa sin lagenlighetsprövning eller endast upprepar de argument som anförts i tribunalen, inbegripet sådana som avser omständigheter som tribunalen uttryckligen har underkänt (se, för ett liknande resonemang, bland annat, dom av den 30 maj 2013, Quinn Barlo m.fl./kommissionen, C-70/12 P, ej publicerad, EU:C:2013:351, punkt 26, och dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 44).

78 De argument som anförts under den femte grunden, som inte tillräckligt klart anger den felaktiga rättstillämpning som tribunalen skulle ha gjort, består i allmänna och icke underbyggda påståenden eller, såsom klaganden själv har vidgått, enbart upprepar de argument som redan anförts i första instans, ska således avvisas.

79 De argument som domstolen ska pröva är således begränsade till, för det första, de fel som tribunalen påstås ha gjort i punkterna 137 och 158 i den överklagade domen med avseende på att det är diskriminerande och oproportionerligt att, med stöd av artikel 23.2 andra stycket i förordning nr 1/2003, tillämpa en sanktion på 10 procent av omsättningen, för det andra, den påstått bristande motiveringen i bland annat punkt 155 i den överklagade domen, avseende lagenligheten av systemet för fastställande av påföljder, för det tredje, tribunalens felaktiga rättstillämpning vid bedömningen, i punkterna 165 och 166 i den överklagade domen, av koefficienterna för ”överträdelsens allvar” och ”tilläggsbeloppet”, och för det fjärde argumentet att tribunalens slutsatser i punkterna 192-195 i den överklagade domen, angående kommissionens felaktiga bedömningar, inte skulle ha lett till några som helst konsekvenser samt att tribunalen därmed åsidosatte proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling.

80 Vad för det första gäller påståendet att tribunalen åsidosatte proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling när den, i enlighet med artikel 23.2 andra stycket i nämnda förordning, påförde en sanktion på 10 procent av omsättningen påpekar domstolen att tribunalen, i motsats till vad klaganden har påstått, inte nöjde sig med att konstatera att de böter som klaganden hade påförts klart understeg detta tak.

81 I punkt 158 i den överklagade domen fastställde tribunalen nämligen även att det faktum att andra företag hade agerat ännu mer klandervärt än klaganden aldrig kunde vara till hinder för att påföra klaganden böter på motsvarande 10 procent av företagets omsättning med beaktande av varaktigheten och svårighetsgraden vad gäller klagandens egen delaktighet i överträdelsen och att argumentet, att 2006 års riktlinjer är rättsstridiga för att de innebär att samtliga företag påförs sådana böter oberoende av överträdelsens svårighetsgrad, av samma skäl skulle avfärdas.

82 Tribunalens rättstillämpning i detta hänseende var inte felaktig.

83 Det ska i det avseendet erinras om att det framgår av domstolens fasta praxis att avsikten med den övre gränsen på 10 procent av omsättningen i artikel 23.2 andra stycket i förordning nr 1/2003 är att förhindra att böter påförs i fall där det kan förutses att företagen, med hänsyn till den storlek som fastställs, om än endast ungefärligt och ofullständigt, mot bakgrund av deras totala omsättning, inte kan erlägga bötesbeloppen (dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 280, och dom av den 12 juli 2012, Cetarsa/kommissionen, C-181/11 P, ej publicerad, EU:C:2012:455, punkt 82).

84 Det är således fråga om en gräns som ska tillämpas lika på samtliga företag och som fastställts i förhållande till storleken på vart och ett av företagen, i syfte att undvika orimligt höga och oproportionerliga böter. Denna övre gräns har således ett syfte som är skilt från och självständigt i förhållande till syftet med kriterierna avseende överträdelsens allvar och varaktighet (dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkterna 281 och 282, och dom av den 12 juli 2012, Cetarsa/kommissionen, C-181/11 P, ej publicerad, EU:C:2012:455, punkt 83).

85 Det faktum att samtliga beivrade företag som deltagit i en och samma överträdelse påförs böter på motsvarande 10 procent av deras respektive omsättning, enbart för att den övre gräns som föreskrivs i artikel 23.2 andra stycket i förordning nr 1/2003 har tillämpats, innebär således inte att proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling har åsidosatts.

86 Det faktum att kommissionens faktiska tillämpning av 2006 års riktlinjer, enligt klaganden, ofta eller systematiskt leder till att böterna fastställs till 10 procent av omsättningen, kan, med hänsyn till syftet med detta tak, inte heller det påverka lagenligheten av att tillämpa detta tak.

87 Av det anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser klagandens första argument.

88 Vad därefter gäller påståendet att den överklagade domen inte är tillräckligt motiverad, bland annat i punkt 155 däri, vad gäller rättsenligheten av bestämmelserna om fastställande av påföljder, räcker det att konstatera att tribunalens prövning, i punkterna 152-155 i denna dom, av klagandens argument att principen om att straff ska vara lagenliga hade åsidosatts var tillräcklig enligt den rättspraxis avseende motiveringsskyldigheten som det hänvisas till ovan i punkterna 65 och 66.

89 I den mån klaganden har ifrågasatt förutsättningarna för de skäl som anförts av kommissionen, och därefter av tribunalen i punkterna 165 och 166 i den överklagade domen, för att koefficienterna för ”överträdelsens allvar” och ”tilläggsbeloppet” ska fastställas till 15 procent, är det i själva verket bedömningen av de faktiska omständigheterna som ifrågasätts, vilket domstolen, enligt den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 63, saknar behörighet att pröva i ett mål om överklagande.

90 Vad slutligen beträffar kritiken mot att tribunalen underlät att, i punkterna 192-195 i den överklagade domen dra några konsekvenser av den felaktiga bedömning av de faktiska omständigheterna som konstaterats i punkt 172 i den överklagade domen, avseende de medlemsstater och underkategorier av produkter som överträdelsen omfattade, genom att sänka bötesbeloppet, påpekas att tribunalen är ensam behörig att kontrollera det sätt på vilket kommissionen, i det enskilda fallet, har bedömt de rättsstridiga beteendenas svårighetsgrad. Domstolens kontroll i ett mål om överklagande består i att undersöka dels huruvida tribunalen på ett juridiskt korrekt sätt har beaktat samtliga faktorer som är väsentliga för bedömningen av hur allvarligt ett visst handlande varit mot bakgrund av artikel 101 FEUF och artikel 23 i förordning nr 1/2003, dels huruvida tribunalen har gjort en rättsligt tillfredsställande prövning av samtliga argument som klaganden har anfört avseende undanröjande eller nedsättning av böterna (se, bland annat, dom av den 17 december 1998, Baustahlgewebe/kommissionen, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 128; dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 244, samt dom av den 5 december 2013, Solvay Solexis/kommissionen, C-449/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:802, punkt 74).

91 Däremot ankommer det inte på domstolen, när den prövar rättsfrågor i ett mål om överklagande, att av skälighetshänsyn ersätta den bedömning som tribunalen med stöd av sin obegränsade behörighet har gjort av det bötesbelopp som ett företag har ålagts på grund av att det har överträtt unionsrätten, med sin egen bedömning (dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 245, samt dom av den 11 juli 2013, Gosselin Group/kommissionen, C-429/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:463, punkt 87).

92 Det ska vidare erinras om att, vid fastställandet av bötesbeloppet, hänsyn ska tas till överträdelsens varaktighet och till alla de omständigheter som kan påverka bedömningen av hur allvarlig överträdelsen har varit (dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 240, och dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkt 98).

93 Bland de faktorer som kan påverka bedömningen av hur allvarliga överträdelserna har varit återfinns de enskilda företagens beteende och roll vid genomförandet av kartellen, den vinst företagen kunnat göra genom denna kartell, deras storlek och värdet på de ifrågavarande varorna samt den risk som överträdelser av detta slag innebär för genomförandet av Europeiska unionens mål (dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 242, och dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkt 100).

94 Det ska, i förevarande fall, erinras om att den fjärde grundens sjätte del, som klaganden åberopade i första instans, och som prövades i punkterna 159-177 i den överklagade domen, inte rörde, såsom framgår av punkterna 159, 160 och 169 i denna dom, annat än en felaktig bedömning som kommissionen gjort när den fastställde koefficienten för ”tilläggsbeloppet”, enligt punkt 25 i 2006 års riktlinjer, till 15 procent, och inte när den fastställde koefficienten för ”överträdelsens allvar”.

95 Efter det att tribunalen, med stöd av kommissionens egna konstateranden i skäl 879 i det omtvistade beslutet, fastställt att klagandens delaktighet i överträdelsen var begränsad till Italien och till de underkategorier av produkter som utgjordes av ”kranar och tillbehör” samt ”sanitetsporslin”, konstaterade den i punkt 1721 i den överklagade domen att kommissionen felaktigt kommit fram till att samtliga företag till vilka det omtvistade beslutet var riktat, och däribland klaganden, hade deltagit i en enda överträdelse som omfattade sex medlemsstater och de tre underkategorier av produkter.

96 Tribunalen fann emellertid, såsom framgår av bland annat punkterna 171 och 193-196 i den överklagade domen, att en koefficient för ”tilläggsbeloppet” på 15 procent inte var oproportionerlig i förhållande till denna överträdelse.

97 Eftersom tribunalen, med stöd av sin obegränsade behörighet, i punkterna 189-199 i den överklagade domen, bedömt konsekvenserna av fastställandet av koefficienten för ”tilläggsbeloppet”, under den i första instans anförda fjärde grundens sjätte del, kunde den mycket riktigt, efter att, såsom framgår av punkt 192 i den överklagade domen, ha slagit fast att det fanns anledning att beakta 2006 års riktlinjer, anse att en koefficient för ”tilläggsbeloppet” på 15 procent var lämplig för att beivra klagandens delaktighet i genomförandet av kartellen i enbart Italien.

98 Det ska i det avseendet erinras om att kartellen i fråga, vars syfte var att samordna priser, omfattas av de kategorier av överträdelser som avses i punkterna 23 och 25 i 2006 års riktlinjer, och därför anses som de mest allvarliga överträdelserna. Vidare, såsom tribunalen angav i punkt 171 i den överklagade domen, motsvarar denna procentsats den lägre gränsen i det intervall mellan 15 och 25 procent av försäljningsvärdet som föreskrivs för sådana överträdelser i punkt 25 (se dom av den 11 juli 2013, Ziegler/kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 124).

99 Tribunalen kunde därför, oberoende av att klagandens delaktighet i den aktuella överträdelsen enbart omfattade Italien och enbart på grundval av vilken typ av överträdelse det rörde sig om och utan att kränka proportionalitetsprincipen, anse det vara lämpligt att fastställa koefficienten för tilläggsbeloppet till 15 procent.

100 Såsom kommissionen har gjort gällande är skälen i punkterna 174, 176, 194 och 195 i den överklagade domen, enligt vilka en överträdelse som omfattar sex medlemsstater och tre underkategorier av produkter ska anses som mer allvarlig än den överträdelse som här avses, vilken begåtts i en enda medlemsstat och enbart omfattar två av de tre underkategorierna produkter, vilket innebär att företag som deltagit i en överträdelse som omfattar sex medlemsstater och tre underkategorier av produkter med nödvändighet, enbart av det skälet, bör påföras böter beräknade utifrån en koefficient för ”tilläggsbeloppet” som överstiger 15 procent, emellertid behäftade med en felaktig rättstillämpning.

101 Vad gäller fastställandet av koefficenten för ”tilläggsbeloppet” framgår det av punkt 25 i 2006 års riktlinjer att ett visst antal faktorer ska beaktas, i synnerhet de som anges i punkt 22 i dessa riktlinjer. Även om det, för att bedöma en överträdelses allvar, och för att därefter fastställa storleken på de böter som ska påföras, bland annat får beaktas vilken geografisk utbredning överträdelsen har och det antal underkategorier av produkter som omfattas av denna överträdelse, kan inte den omständigheten att en överträdelse som har en större geografisk täckning och omfattar ett större antal produkter jämfört med en annan med nödvändighet i sig medföra att den förstnämnda överträdelsen, vid en helhetsbedömning, ska kvalificeras som en allvarligare överträdelse än den förra och som motivering till att på så sätt fastställa en koefficient för ”tilläggsbeloppet” som är högre än den som fastställdes vid beräkningen av böterna för den andra överträdelsen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 juli 2014, Telefónica och Telefónica de España/kommissionen, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 178).

102 I den mån klaganden har kritiserat kommissionen och därefter tribunalen för att ha åsidosatt principen om likabehandling genom att för det första inte ha individualiserat de böter som påförts med beaktande av att klagandens delaktighet i överträdelsen inte var av särskilt allvarlig art i jämförelse med andra berörda företag och, för det andra, genom att, i punkterna 192-195 i den överklagade domen, använda samma 15-procentiga koefficient för ”tilläggsbeloppet” på klaganden som på de företag som deltagit i en enda överträdelse som omfattat tre underkategorier produkter i sex medlemsstater, erinrar domstolen om att principen om likabehandling utgör en allmän princip i unionsrätten, vilket framgår av artiklarna 20 och 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det framgår av fast rättspraxis att denna princip innebär att jämförbara

situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se, bland annat, dom av den 12 november 2014, Guardian Industries och Guardian Europe/kommissionen, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 51).

103 Denna princip gör sig i synnerhet gällande när tribunalen utövar sin obegränsade behörighet. Utövandet av en sådan behörighet får nämligen inte leda till att företag som deltagit i ett avtal eller samordnat förfarande som strider mot artikel 101.1 FEUF behandlas olika vid fastställandet av bötesbeloppen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 december 2014, kommissionen/Parker Hannifin Manufacturing och ParkerHannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 77).

104 Det framgår av domstolens praxis att, vid fastställandet av överträdelsens allvar, beaktas inte med nödvändighet skillnader mellan de företag som deltagit i en och samma överträdelse, bland annat med avseende på den geografiska spridningen på vars och ens delaktighet i samband med fastställandet av koefficienterna för ”överträdelsens allvar” och”tilläggsbeloppet”, utan detta kan komma att beaktas i ett annat skede i beräkningen av bötesbeloppet, såsom i samband med justeringen av beloppet med hänsyn till försvårande och förmildrande omständigheter, enligt punkterna 28 och 29 i 2006 års riktlinjer (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkterna 104 och 105, och dom av den 11 juli 2013, Gosselin Group/kommissionen, C-429/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:463, punkterna 96-100).

105 Såsom kommissionen har påpekat kan sådana skillnader även visa sig genom de försäljningsvärden som använts för att beräkna grundbeloppet för böterna i och med att detta värde återspeglar, för vart och ett av de inblandade företagen, betydelsen av dess medverkan i överträdelsen i fråga, enligt punkt 13 i 2006 års riktlinjer där det anges att utgångsbeloppet för beräkningen av böterna ska återspegla överträdelsens ekonomiska betydelse och företagets relativa tyngd i överträdelsen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkt 76).

106 I den mån det är klarlagt att grundbeloppet för de böter som klaganden påförts hade fastställts, såsom framgår av skäl 1219 i det omtvistade beslutet, utifrån det försäljningsvärde som klaganden hade genererat i Italien, kunde tribunalen, i punkt 196 i den överklagade domen, inför beräkningen av de böter som klaganden skulle påföras, fastställa samma 15-procentiga koefficient för ”tilläggsbeloppet” som fastställts för de företag som deltagit i en enda överträdelse omfattande tre underkategorier av produkter och sex medlemsstater, utan att åsidosätta principen om likabehandling.

107 Mot bakgrund av övervägandena ovan, av vilka det framgår att tribunalens motivering i punkterna 174 och 176 samt 192-195 i den överklagade domen är behäftad med en felaktig rättstillämpning, ska det påpekas att, om motiveringen till ett avgörande från tribunalen är behäftad med en felaktig rättstillämpning, men om själva avgörandet framstår som riktigt enligt andra rättsliga grunder innebär inte detta att avgörandet ska upphävas, och skälen i avgörandet ska då ersättas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 juni 1992, Lestelle/kommissionen, C-30/91 P, EU:C:1992:252, punkt 28, och dom av den 9 september 2008, FIAMM m.fl./rådet och kommissionen, C-120/06 P och C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 187 och där angiven rättspraxis).

108 Kritiken mot att tribunalen inte drog några konsekvenser av konstaterandena i punkt 172 i den överklagade domen samt åsidosatte proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling ska således, efter utbyte av skälen, avfärdas.

109 Den femte grunden ska således avvisas i vissa delar och överklagandet kan, såvitt avser övriga delar, inte vinna bifall

Den sjätte grunden, avseende fel begångna i samband med prövningen av klagandens bristande betalningsförmåga

Parternas argument

110 Klaganden har under sin sjätte grund kritiserat tribunalen för dess felaktiga slutsats att kommissionen, i sin tillämpning av punkt 35 i 2006 års riktlinjer, satte ned klagandens böter i tillräcklig omfattning. Klaganden har kritiserat tribunalen för att ha avvisat grunden enligt vilken de böter som fastställts i punkterna 182 och 198 i den överklagade domen var orimligt höga, av det skälet att klaganden inte hade ingett tillräcklig bevisning på att böterna var orimligt höga, trots att klaganden hade styrkt att företaget befann sig i en allvarlig situation. Dessutom var tribunalens bedömning av denna bevisning och klagandens faktiska situation inte heller korrekt.

111 Klaganden anser att en noggrann bedömning av klagandens situation nödvändigtvis leder till konstaterandet att den nedsättning av böterna som klaganden beviljats var otillräcklig. Klaganden har i det avseendet hänvisat till, bland annat, dess dramatiskt minskade omsättning under perioden 2011-2013, minskningen av personalen under år 2013 och till prognosen för 2013 års balansräkning.

112 Kommissionen, å sin sida, har gjort gällande att den sjätte grunden ska avvisas och att det dessutom är uppenbart att överklagandet inte kan vinna bifall på denna grund.

Domstolens bedömning

113 Domstolen konstaterar att klaganden, som genom den sjätte grunden har ifrågasatt tribunalens bedömning av bevisningen för företagets bristande betalningsförmåga och gjort gällande att den nedsättning som det beviljats med stöd av punkt 35 i 2006 års riktlinjer inte var tillräcklig, har yrkat att domstolen ska göra en ny prövning av faktiska omständigheter och bevisning vilket, såsom har påpekats ovan i punkt 63, såvida inte bevisningen har missförstått, ligger utanför domstolens behörighet i ett mål om överklagande.

114 Den sjätte grunden ska därför avvisas.

Den sjunde grunden, avseende handläggningen av ansökningar om åtgärder för processledning

Parternas argument

115 Klaganden har under sin sjunde grund kritiserat tribunalen för att, i första instans, ha avvisat ansökningar om vidtagande av åtgärder för processledning såsom obefogade och, närmare bestämt, i punkt 201 i den överklagade domen, eftersom dessa åtgärder inte kunde ändra det faktum att utbytet av känsliga affärsuppgifter, bland annat dem som avsåg de inom Euroitalia planerade prishöjningar mellan konkurrenter i Italien, utgjorde ett åsidosättande av artikel 101 FEUF. Nämnda ansökningar om åtgärder för processledning var nämligen ägnade att klargöra den faktiska situationen på den italienska marknaden och påvisa att de aktuella uppgifterna inte var konfidentiella.

116 Kommissionen anser att denna grund ska avvisas och att överklagandet i vilket fall som helst inte kan vinna bifall såvitt avser denna grund.

Domstolens bedömning

117 Vad beträffar rättens, i första instans, bedömning av en parts begäran om åtgärder för processledning eller bevisupptagning ska det erinras om att tribunalen ensam är behörig att avgöra huruvida det föreligger ett eventuellt behov av att komplettera den information som den har tillgång till i anhängiggjorda mål (se dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 67, och dom av den 22 november 2007, Sniace/kommissionen, C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 77). Frågan huruvida handlingarna i målet ska anses ha bevisvärde ingår i tribunalens självständiga bedömning av de faktiska omständigheterna, som inte omfattas av domstolens prövning i mål om överklagande, utom i fall då den bevisning som lagts fram vid tribunalen har missuppfattats eller när det framgår av handlingarna i målet att de fastställda uppgifterna om omständigheterna är materiellt oriktiga (se, bland annat, dom av den 7 oktober 2004, Mag Instrument/harmoniseringsbyrån, C-136/02 P, EU:C:2004:592, punkt 76).

118 Det framgår av domstolens praxis att det, även om det i en begäran om hörande av vittnen exakt anges beträffande vilka faktiska omständigheter vittnet eller vittnena ska höras och de skäl som kan motivera hörandet, ankommer på tribunalen att bedöma bevisets relevans i förhållande till saken i målet och behovet av att höra vittnet (dom av den 17 december 1998, Baustahlgewebe/kommissionen, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 70; beslut av den 15 september 2005, Marlines/kommissionen, C-112/04 P, ej publicerad, EU:C:2005:554, punkt 38, och dom av den 22 november 2007, Sniace/kommissionen C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 78).

119 Tribunalen har således, inom ramen för sitt utrymme för skönsmässig bedömning av omständigheterna, med rätta, i punkt 201 i den överklagade domen, konstaterat att de vittnesmål som klaganden begärt inte var ägnade att påverka konstaterandet i punkt 129 i den överklagade domen, att det utbyte av känsliga affärsuppgifter som skett i Italien, inom ramen för Euroitalia, utgjorde ett åsidosättande av artikel 101 FEUF och att de åtgärder för processledning som klaganden begärt således inte var nödvändiga.

120 Den sjunde grunden ska således avvisas.

121 Eftersom domstolen inte har bifallit överklagandet på någon av de grunder som klaganden åberopat, ska överklagandet ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

122 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas.

123 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som är tillämplig på mål om överklagande enligt artikel 184.1, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom klaganden har tappat målet och kommissionen har yrkat att klaganden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, ska denne förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i förevarande överklagade.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Mamoli Robinetteria SpA förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter